

Hasta Anketi–Somatik, Anksiyete ve Depresif Belirtiler

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hasta Anketi–Somatik, Anksiyete ve Depresif Belirtiler*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22609>

Özet

Hasta Anketi-Somatik, Anksiyete ve Depresif Belirtiler (PHQ-SADS), Amerika BirleŖik Devletleri'nde geliŖtirilen Patient Health Questionnaire'n (Hasta Sa?l??? Anketi) bir uyarlamas'dır. Bu ölçek, bireylerde yaygın olarak görülen üç temel psikiyatrik boyutu, yani somatizasyon, anksiyete ve depresif belirtileri h?zl? ve etkin bir ?ekilde taramak amac?yla Türkçe'ye adapte edilmiŖtir. Türkiye'deki psikometrik özellikleri incelenmiŖ ve klinik popülasyonlarda kullan?ma uygun, güvenilir ve geçerli bir araç oldu?u belirlenmiŖtir.

Anahtar Kelimeler

PHQ-SADS, **Hasta Sa?l??? Anketi**, Somatizasyon, Anksiyete, Depresyon, Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Güleç, M. Y., Güleç, H., ?im?ek, G., Turhan, M., & Sünbül, E. A.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, birinci basamak sa?lık hizmetleri ayarlar?nda ve genel popülasyonda somatik, anksiyete ve depresif semptomlar?n varl???n? ve ?iddetini h?zl? bir ?ekilde de?erlendirmektir. Uyarlama çal??mas?, orijinal PHQ-SADS yap?s?n?n Türk kültürü ve diline uygunlu?unu test ederek, ruh sa?l??? ara?t?rmalar? ve klinik uygulamalar? için standartla?tır?lm?? bir araç sa?lamay? hedeflemiŖtir.

Bu ölçek, klinisyenlere hastalar?n?n karma??k psikolojik profilini anlamada yard?mc? olmay? ve potansiyel olarak gözden kaçabilecek e?zamanlı bozukluklar? taramay? amaçlamaktadır. Böylece, uygun tedavi yollar?na daha h?zl? yönlendirme yap?labilmesi mümkün olmaktadır.

Yap?

Hasta Anketi-Somatik, Anksiyete ve Depresif Belirtiler, birbiriyle iliŖkili ancak kavramsal olarak farklı üç psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapılar ?unlardır:

Somatizasyon: T?bbi olarak tam aç?klanamayan fiziksel rahatsızlıklar?n ve bedensel belirtilerin yo?unlu?unu ifade eder.

Anksiyete: A??r? endi?e, gerginlik, huzursuzluk ve fizyolojik uyar?lma belirtilerini kapsar.

Depresif Belirtiler: Düşük ruh hali, ilgi kayb? (anhedonia), yorgunluk, uyku ve i?tah de?i?iklikleri gibi temel depresyon semptomlar?n? de?erlendirir.

Ölçek bu üç alanı bir arada ele alarak, komorbid psikiyatrik durumların değerlendirilmesinde önemli bir avantaj sunar.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, yapıya doğrulamaya odaklanmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda, Türk popülasyonunda ölçeğin maddelerinin beklenen şekilde 4 farklı faktör altında toplandığı görülmüştür. Bu bulgu, ölçeğin orijinal yapıya yakın bir şekilde, somatik, anksiyete ve depresif belirtileri ölçme kapasitesine sahip olduğunu göstermektedir.

Geçerlik analizleri, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı psikolojik yapıları gerçekten ölçebildiğini desteklemektedir. Dört faktörlü yapıya ortaya çıkması, ölçeğin klinik açıdan anlamlı alt boyutlara ayrıldığı ve bu alt boyutların bağımsız olarak değerlendirilebileceğini işaret etmektedir.

Güvenirlik

Hasta Anketi-Somatik, Anksiyete ve Depresif Belirtiler ölçeğinin güvenilirliği, hem iç tutarlılık hem de zaman içinde kararlılık açısından incelenmiştir.

İç Tutarlılık (Cronbach Alfa): Ölçeğin genel iç tutarlılık düzeyi oldukça yüksektir. Tüm grup için Cronbach Alfa değeri .93 olarak bulunmuştur. Hasta grubu için bu değer .93 iken, kontrol grubu için .86 olarak rapor edilmiştir. Yüksek alfa değerleri, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıya ölçtüğünü göstermektedir.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Ölçeğin zaman içindeki kararlılığını değerlendirmek amacıyla 60 gün arayla test-tekrar test uygulaması yapılmıştır. Bu analizde elde edilen korelasyon katsayıları şöyledir:

Somatizasyon alt boyutu için: 0.54

Anksiyete alt boyutu için: 0.52

Depresyon alt boyutu için: 0.76

Depresyon alt boyutunun test-tekrar test kararlılığı diğer alt boyutlara göre daha yüksek bulunmuştur.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek üzere yürütülen faktör analizi, maddelerin 4 faktörde toplandığını göstermiştir. Bu sonuç, orijinal ölçeğin boyutlarının Türk popülasyonundaki dağınıklığını yansıtmaktadır. Bu dört faktörlü yapı, ölçeğin somatik belirtiler, anksiyete ve depresyon alanlarını ayrı ayrı ölçme yeteneğini desteklemektedir.

Faktör yüklerinin incelenmesi, her bir maddenin ilgili klinik boyuta güçlü bir şekilde katkıda bulunduğunu ortaya koymuştur, bu da ölçeğin çok boyutlu yapısal olarak sağlam olduğunu teyit etmektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Tipi:

Bu ölçek, orijinal Patient Health Questionnaire (PHQ) ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması (Adaptasyon) ve psikometrik özellikleri incelenmiş bir versiyonudur.

Format:

Öz bildirim (Self-report) ölçeği formatındadır. Bireylerin kendi semptomlarını değerlendirmesine dayanır.

Mevcut Diller:

Türkçe (Uyarlama dili) ve orijinal İngilizce.

Popülasyon Grubu:

Klinik popülasyonlar (hasta grupları) ve genel yetişkin popülasyonlar.

Yaş Grubu:

Yetişkinler.

Popülasyon Detayları:

Uyarlama çalışması, hem psikiyatrik tanısı olan hasta grupları hem de sağlıklı kontrol grupları içerir.

Test Metodolojisi:

Öz bildirim anketi; genellikle klinik tarama veya epidemiyolojik çalışmalar için kullanılır. Derecelendirme sistemi kaynaktan belirtilmemiştir, ancak PHQ serisi genellikle Likert tipi veya frekans temelli derecelendirme kullanır.

Anahtar Kelimeler

PHQ, Somatizasyon, Anksiyete, Depresyon, Psikiyatrik Tarama, Öz Bildirim, Uyarlama Çalışması, Güleç 2012.

Yazarlar

Sorumlu Yazar:

Medine Yazici Güleç

Yazar ORCID Tanımlayıcı:

Kaynakta belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresleri:

yazicimedine@yahoo.com

Yazın Adresi:

Kaynakta belirtilmemiştir.

Özet, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı:

Türkçe uyarlama ve psikometrik özelliklerin yayın yılı 2012'dir.

Özet ve Ücret:

Ölçeğin ticari kullanım veya telif hakları hakkında kesin bilgi için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Orijinal Patient Health Questionnaire (PHQ) serisinin kullanımı genellikle ticari olmayan amaçlar için ücretsizdir.

Kaynaklar

Güleç, M. Y., Güleç, H., İmrek, G., Turhan, M., & Sünbül, E. A. (2012). Psychometric properties of the Turkish version of the Patient Health Questionnaire-Somatic, Anxiety, and Depressive Symptoms. *Comprehensive Psychiatry*, 53(5), 623-629. doi:10.1016/j.comppsy.2011.08.002

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [the-patient-health-questionnaire-somatic-anxiety-and-depressive-symptoms-phq-sads-toad.pdf](http://www.arabpsychology.com/tr-scale-the-patient-health-questionnaire-somatic-anxiety-and-depressive-symptoms-phq-sads-toad.pdf)

Hasta Anketi-Somatik, Anksiyete ve Depresif Belirtiler Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM